

ПАСИВНАТА СГРАДА КЪЩА НА БЪДЕЩЕТО

Интервю с арх. Георги Николов, архитектурно студио APXE

ТЕКСТ ВЕСЕЛИНА ФИЛИПОВА

Наричате пасивните сгради – къщи на бъдещето. Какво означава всъщност пасивна сграда и какви са предимствата ѝ?

Пасивна е онази сграда, при която чрез гостатъчно изолация, качествени прозорци, вентилационна система и най-вече чрез целенасочени усилия и внимание към проектирането и изпълнението, чрез един балансиран и оптимизиран подход при строителството, се получават резултати, водещи към редуциране на нуждата от енергия. Това редуциране може дори да надхвърли десетократно енергията, необходима на обикновената сграда за нейната експлоатация, отопление, охлаждане, за всички други нейни нужди. Пасивна сграда е международен стандарт за енергийна ефективност, който вече повече от 20 години се прилага много успешно в Европа и в целия свят. За съжаление, България е на опашката в това отношение, но действаме това да се промени.

Скъпа инвестиция ли е обикновеното жилище да се превърне в пасивна сграда?

Не е скъпо и не е трудно. Първо е въпрос на информираност на инвеститорите, които трябва да го поискат, след това информираност във всички звена на строителството и защо не и информираност за тези, които градят нормативите в държавата. Необходими са между 5 и 10% допълнителни инвестиции за постигането на стандарта, което

във всички случаи е икономически оправдано, защото тези допълнителни капиталовложения се възвръщат много бързо. Резултатът е чиста среда за обитаване, конкурентоспособност, независимост. При това ефектът е не само икономически и здравословен, но и екологичен.

Студентите по архитектура ги учат да създават предимно ефектен дизайн и неповторима визия. Какво е за вас добрата архитектура?

Тя е нещо многообхватно. Учи нас, че добрата архитектура е красивата, но и функционалната, дълговечната. Една сграда е функционална, когато е комфортна за обитателите ѝ. За съжаление, повечето сгради у нас, включително и тези, които се строят сега, не са задоволителни относно параметрите на комфорта – температура и относителна влажност на въздуха, имат въздушни течения, породени от термомостове и конвекция, ограждащите стени и прозорци са студени през зимата. Да не говорим за многобройните сгради, в които част от помещенията не се отопляват през студения сезон по финансови причини. А този проблем само ще се задълбочава в бъдеще, когато за енергийна бедност ще се говори навсякъде. За това състояние на нещата сме виновни най-напред ние, архитектите. Не можем да очакваме, че

” ИЗЛЯЗОХМЕ ОТ СФЕРАТА НА ЕКСПЕРИМЕНТАЛНОТО И ЕКЗОТИЧНОТО. ЗА НАС СТАНДАРТЪТ ПАСИВНА КЪЩА Е ЕЖЕДНЕВИЕ И СМЯТАМЕ ДА ПРОДЪЛЖАВАМЕ В СЪЩАТА ПОСОКА УВЕРЕНИ, ЧЕ ТОВА Е БЪДЕЩЕТО. “

НЕЗАВИСИМОСТТА И ВЪЗМОЖНОСТТА НА СЛЕДВАЩИТЕ ПОКОЛЕНИЯ ДА ЖИВЕЯТ В ДОБРА СРЕДА, ДА СТОПАНИСВАТ ИМОТИ, КОИТО ЩЕ ЗАПАЗЯТ СТОЙНОСТТА СИ, ДОРИ КАТО НАЧИН НА ВЪЗПИТАНИЕ И МИРОГЛЕД Е ПОДХОД, КОЙТО НЯМА АЛТЕРНАТИВА.

ще проектираме сграда, която е остъклена напълно от всички страни или пък има само 5 см. изолация по покрива и стените, с многобройни термомостове и тази сграда ще е комфортна и евтина за експлоатация. Това е лошо свършена проектантска работа, с последствия за много поколения напред. Ето защо, за мен нуждата от прилагането на най-трудно постижимите стандарти за енергийна ефективност и екологичност е единственият ни избор. Живеем във време, в което търсенето на оптимизация и ограничаване на цената е основен белег на всички сфери на живота. Стандартът "пасивна къща" е ключ към супер комфорт, на постижима цена.

Добрите примери по света, докъде стигнаха отличниците Германия и Австрия?

Напоследък вече дори не успявам да следя бройката построени пасивни сгради, но помня, че още преди години се споменаваха число над 10 000 сгради. В тези страни вече не си задават въпроса „Дали да строим пасивни къщи?“, а „Как да строим пасивни къщи по-добре и по-ефективно?“. След като има вече редица примери, при които това качество се постига, дори без допълнителни инвестиции, целта при първенците вече е изведена по-високо.

Първите лястовички у нас? Да, има такива. В Благоевград, Варна и София вече има построени такива обекти

с успешни „Blowerdoor“ тестове, градят се и нови. Първи са еднофамилните къщи. В Германия и Австрия пионери също са били частните домове, защото при тях решенията се взимат само от един инвеститор. Когато той е убеден в предимствата, реализира намеренията си бързо и лесно, без компромиси.

Пасивна или активна е политиката на българската държава, създава ли добър микроклимат като законова база?

Няма такава политика. Държавата по-скоро наблюдава процесите отстраняване. Ако държавата беше по-активна, след 5 години опит щяха да бъдат реализирани поне 200 обекта, вместо 10. А ако сега вече имахме 200 обекта,

всички щяха да последват примера и след години щяха да станат хиляди.

Говорите само за плюсовете, но какви са минусите на пасивната къща?

Основният проблем е, че построяването на пасивна къща изисква повече време, внимание и професионализъм, а те често не достигат у нас. Няма минуси, но има многобройни заблуди, които не отговарят на истината и срещу които има здрави аргументи. Най-голямата заблуда е, че пасивните къщи са много скъпи. Но след като наскоро бяха построени няколко, за които допълнителните инвестиции варират между 5 и 10%, дойде краят и на тази неистина.

Какво е отношението пасивна сграда – устойчива архитектура?

Тези стандарти трябва винаги да вървят заедно, в добър синтез помежду си. От онова, което съм видял и посетил зад граница, това в повечето случаи е така. Същото мога да кажа и за собствените си проекти. Няма как да влагаме усилия в редуцирането на енергийната консумация, а да не си даваме сметка за избора на строителни материали, след като в някои от тях са вложени огромни количества енергия. Като пример мога да посоча сравнението между стоманобетонна конструкция и дървения ѝ аналог.

Възможно ли е пасивна къща от дърво и що за комфорт създава тя?

Тук няма как да скрия моите пристрастия. За мен

ПАСИВНА СГРАДА Е МЕЖДУНАРОДЕН СТАНДАРТ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ, КОЙТО ВЕЧЕ ПОВЕЧЕ ОТ 20 ГОДИНИ СЕ ПРИЛАГА МНОГО УСПЕШНО В ЕВРОПА И В ЦЕЛИЯ СВЯТ.

строителството с дърво е ненадминато по качество и прецизност, природосъобразност, бързина на изпълнение и уют. Защо не и по миризма. Бих добавил и дълговечност, въпреки че много биха влезли в спор с мен, но това е дълга тема, която занаят ще намира все повече привърженици...

Мечтата на архитекта?

Моята не е свързана с построяването на огромни сгради на знакови кръстовища, които да блестят с ултра провокативен дизайн. От доста време за мен ценност е органичната архитектура, която в същността си е по-спокойна и тиха. Тя се оценява по-бавно от хората, но в процеса на времето печели, а не губи стойност.

